

Бразилске оружане снаге

Нова СВЕТСКА СИЛА

Бразил, пета највећа земља на свету, мерено површином и бројем становника, све више се уважава као глобална сила. За такву позицију, за заштиту националног суверенитета, одбрану огромних приобалних нафтних поља и ресурсима богатог Амазона, Бразил мора да се ослони на националне оружане снаге и њихову модернизацију.

Настанком у 17. веку, као продукт португалских колонијалиста, бразилске оружане снаге (Forças Armadas Brasileiras – FAB) коришћене су за одбрану суверенитета, територије и гушење народних побуна. Бразилска војска је четири пута војно интервенисала како би збацила владу, први пут 1889. а последњи 1964. године. Неки од противника последње владавине војне хунте, окончане 1985, данас су водећи бразилски политичари, међу њима и председница Дилма Русеф.

Територија Бразила није нападнута од 1865. током рата тројне Алијансе (Бразила и Аргентине против Парагваја). Држава нема спорних територијалних несугласица са било којом од суседних држава, нити љута ривалства. Демократија у Бразилу је консолидована, а администрација одлазећег изузетно популарног председника Луиша Ињасиа Лула да Силве спроводила је спољну политику мултилатерализма и дијалога, истичући да та држава има „посреднички“ профил и стога треба да буде потенцијални сабеседник различитих светова.

– Ради се о примени културе и цивилизацијских средстава, а не претњи. У питању је веровање у дијалог, не у снагу – казао је једном приликом бразилски министар спољних послова Селсо Аморим.

Међутим, Бразил је једина држава поред Руске Федерације и Народне Републике Кине која се граничи са десет или више земаља. Има 16.880 километара граничне линије и 7.367 км обале, којима треба патролирати и које треба бранити.

Оружане снаге морају да бране 8,5 милиона квадратних километара територије и да патролирају на 4,4 милиона квадратних километара територијалних вода – или „Плавог Амазона“, како их назива бразилска морнарица.

Оружане снаге Бразила (FAB) највеће су у Јужној Америци, са људством од 371.199 регрута и официра. Војни буџет за 2009. износио је 29,3 милијарде долара. Без озбиљних спољних и унутрашњих претњи, FAB трагају за новом улогом. Проширују под програмом Северни коридор присуство у Амазону, највећем подручју тропских шума и дренажном систему у свету.

Планови наоружавања

Од раног 20. века, бразилске оружане снаге настојале су да остваре самодовољност у наоружању. Њихова намера никада није била развијање великог арсенала, већ поседовање техничке способности за производњу оружја потребног својим снагама.

Бразилски војни транспортни авион – ембраер КС-390

Пошто је Бразил све већа и признатија светска сила, министар одбране Нелсон Жобим је 2008. формулисао је националну одбрамбену стратегију („Estratégia Nacional de Defesa”), која има за циљ изградњу јаке националне индустрије и стварање стратешког партнерства са савезничким нацијама за заједнички развој технологије.

Те године потписано је стратешко партнерство са Француском и Русијом како би се трговало војном технологијом. Бразил је почео преговоре са Француском како би авионе рафал произвођача домаћа компанија Ембраер. То је трећи највећи произвођач авиона у свету (после Боинга и Ербаса), који од 2008. производи бразилски војни транспортни авион – ембраер КС-390. Неке земље су показале интересовање за ту летелицу, а Француска је већ упутила наруџбину.

Бразил је 2009. купио четири подморнице *scorpen* за 9,9 милијарди долара, уз споразум о трансферу технологија. У другом споразуму, Француска ће пружити техничку по-

Војни буџет

Министар одбране Жобим изјавио је да ће Бразил трошити око 0,7 одсто (13 милијарди долара) укупног годишњег друштвеног производа (BDP) за модернизацију оружаних снага, преко годишњег буџета за одбрану од 2,6 одсто.

– Покрећемо студију за стварање финансијског распореда за цео пројекат. То ће бити двадесетогодишњи план и подразумеваће модернизацију и проширење елемената за одбрану бразилске територије – најавио је Жобим.

Министарство одбране

Министарство одбране Бразила одговорно је за управљање оружаним снагама Бразила. Од 2007. године министар одбране је Нелсон Азеведо Жобим (64), правник, професор и политичар, који је међу бројним функцијама био и председник бразилског Врховног федералног суда и министар правде у администрацији председника Ферданда Енрике Кардоса током деведесетих година.

У саставу министарства су и Виша војна школа и бројне агенције, као што је Национална агенција за цивилну авијацију.

Бразилске оружане снаге обухватају копнене снаге (укључујући авијацију), морнарицу (са поморско-десантним снагама и авијацију) и ваздухопловне снаге. Војна полиција (државна полиција) и Војне ватрогасне службе су резервне снаге Копнене војске.

моћ Бразилу како би ова земља могла да дизајнира и производи домаће нуклеарне подморнице, које ће комплетно бити направљене у Бразилу.

Влада је најавила да ће фабрика Хелибрас у граду Итахуба, произвести 50 *еурокоптера* 725 *сујер кугар*, тактички транспортни хеликоптер дугог лета који је корпорација *Сујер Пума/Кугар* развила за војну намену. Укупно би требало да буде израђено до 1.300 нових хеликоптера за бразилску војску. Прве јединице ће бити оперативне до краја ове године.

Министарство одбране у Бразилији је 2009. такође затражило предлог плана опремања за наредних 30 година од бразилске морнарице, најстаријег рода бразилских оружаних снага. За силу коју Бразил жели да поседује трошкови ће износити више од 138 милијарди долара.

У оквиру програма који је назван PEAMB (Planos de Equipamento e Articulação da Marinha do Brasil) стратегија је да буду купљена или саграђена два носача авиона (40.000 тона), четири јуришна амфибијска брода (20.000 тона), 30 пратећих бродова, 15 подморница, пет нуклеарних подморница и 62 патролна брода.

Мировне мисије

Бразилске трупе су се од 1994. прикључиле мировним снагама Уједињених нација у пет земаља.

На Хаитију од 2004. руководе Стабилизационим снагама УН (MINUSTAH) и све су више укључене у цивилне програме, образовање, здравствену заштиту и изградњу путева, мостова и железничке пруге широм земље. Министар Жобим је у јануару, после обиласка земљотресом катастрофално погођеног Хаитија, поручио да ће његова земља задржати командне дужности у тој мисији, у којој има 1.700 својих војника и на челу је контингента од још 5.300 припадника мировних снага УН на острву.

Крајем октобра министар Жобим је изјавио да Бразил одбија било какво мешање НАТО у Јужној Атлантику или било какву идеју о сличној организацији на нивоу тог региона.

– Јужни Атлантик има безбедносна питања која се веома разликују од оних на Северном Атлантику – рекао је Жобим за дневни лист „О Естадо де Сао Пауло”.

У новинском тексту стоји да је Жобим изразио страховање да би проширено подручје деловања НАТО, предвођено неспутаном моћи САД, могло довести до „мултилатералних ратних операција без подршке Савета безбедности УН”. НАТО не може бити замена за УН, порука је коју је Бразил послао САД, коментарисао је лист. ■

Милан БОШКОВИЋ